

**лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів**

с. Словечне

Результати обстеження

[illegible]

Сирницьке														
29	23	16.5	(1)	12	8С32БП+ОС	76	0.70	1	23	28	265	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами, березова губка, бактеріальна водянка	10
Разом		16.5		12.3										
Велідницьке														
4	18	8.2	(2)	1.0	8С31БП1ОС+ДЗ+ГЗ	81	0.70	1А	29	36	390	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	20
14	28	1.7		1.7	10С3+ДЗ+БП	59	0.90	1А	23	24	440	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	30
14	39	13.2	(1)	0.5	8С32БП+ОС+ДЗ	83	0.70	1	27	32	390	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами березова губка бактеріальна водянка	40
19	80	4.4	(1)	2.5	10С3+ДЗ+БП	71	0.80	1	22	22	370	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	25
32	9	14.4	(1)	2.3	10С3	69	0.80	2	20	26	320	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	30
33	36	1.2		1.2	10С3+БП+ДЗ	71	0.60	1	24	32	300	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	15
Разом		43.1		9.2										
Усівське														
33	44	0.6		0.6	10С3+ДЗ	62	0.65	1А	24	26	340	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	30
40	5	3.0		3.0	6ДЗ4БП+СЗ	60	0.50	3	18	22	130	4	дубова златка, поперечний рак дуба, несправжній дубовий трутовик, бактеріальна водянка, березова губка	25
21	20	3.0		3.0	10С3	63	0.80	2	18	18	280	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	25
14	8	1.9		1.9	10С3+ДЗ+БП	59	0.80	1А	23	22	390	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	20
22	24	1.1		1.1	10С3	64	0.70	1	22	24	320	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	25
35	17	4.1		4.1	8С3К2СЗ	65	0.70	1	24	28	340	4	коренева губка, пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	25
21	34	0.5		0.5	10С3	63	0.70	1	22	24	345	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	30
33	40	9.0	(1)	5.7	10С3+БП	61	0.75	1А	25	26	410	4	пошкодження великим та малим сосновими лубоїдами	15
Разом		23.2		19.9										
Всього		123.3		76.9										

Результати обстеження:

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороб лісу.

В окремих обстежених насадженнях іноді спостерігаються наслідки пошкодження дерев поривами потужного вітру, що призвело до зламів стовбурів на різній висоті, вивалювання дерев з корінням, а також наявні окремі дерева з ознаками підризу коріння і критичним нахилом стовбурів дерев. Сильніше постраждало від стихії насадження Тхоринського (кв. 60 вид. 4, кв.) лісництва.

В соснових насадженнях виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). Відмирання дерев зумовлене заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*), синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*).

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинковими ходами під корою, буровим борошном, пагонами на ґрунті під проекціями крон після проходження додаткового живлення імаго і їхніми вхідними та вихідними льотними отворами на

стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності згаданих шкідників вище середнього, рівень технічної шкодочинності є незначним. Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками переважно поодинокий та груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насадженнях не виявлено.

В насадженнях Усівського лісництва квартал 35 виділ 17, діє осередок кореневої губки (КГ) *Heterobasidion annosum*, спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких, або куртинних вітровальних та дерев з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи та викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укорочені хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідозелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно обпадає. В подальшому насадження заселились стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою, стовбуровим сосновим смолюхом, малим рогахвостом).

У дуба звичайного (*Quercus robur* L.), виявлено відмираючі та сухостійні дерева на яких спостерігаються сухобочини, гнилеві виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура центрального або змішаного типу. Додатковою ознакою зараження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їхній пригнічений стан, ослаблений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах дуба звичайного виявлено личинкові ходи і льотні отвори, спричинені пошкодженням двоплямистою вузькотілою златкою (*Agrilus biguttatus* F.) та златкою зеленою вузькотілою (*Agrilus viridis* L.). Це викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

Насадження берези повислої (*Betula pendula* Roth.), вже досягли стиглого віку і мають динамічну тенденцію до зниження загальної стійкості. Характерне утворення суховерхості, що досить швидко поширюється на всю крону. Негативний вплив вікових змін у берези суттєво підсилюється ураженням бактеріальною водяною та крім того розвитком стовбурово-окоренкових гнилей, які викликані березовою губкою та несправжнім трутовиком, плодові тіла яких розташовані на висоті від 0,5 до 2,5 метрів. Ослаблені дерева заселені комплексом вторинних шкідників (березовий заболонник, березовий рогахвіст, тощо).

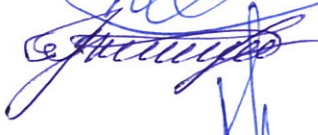
Також є насадження у яких спостерігається помітне накопичення захаращеності, у вигляді лежачого сухостою, вітровальних дерев та частин зламаних стовбурів.

Для поліпшення лісопатологічного та санітарного стану насаджень Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - ВСП з інтенсивністю (окомірно) 5-40 м³/га у вищезазначених насадженнях на площі **76,9 гектари**.

ВСП провести у 2025 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,23,26,27 Санітарних правил в лісах України та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Представники комісії:

	Віктор КАНІВЕЦЬ
	Валерій ГУТНІКОВ
	Дмитро КЛЕЩ
	Олексій ГРИБ
	Максим ЗЕЛЕНЦОВ
	Олександр РУДНИЦЬКИЙ
	Микола АНДРОСОВИЧ
	Руслан ГЕЛЯ